Gemeente Almelo

Raadsvergadering: 26 september 2023
Registratienummer: R 2307714

De Raad van de Gemeente Almelo:

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders;

Besluit:

1. Geen wensen en/of bedenkingen kenbaar te maken inzake het voornemen, van het college, om te participeren in een stichting, genaamd Platform Stedelijke ontwikkeling Almelo, door:
   a. deelgever te worden van het Platform Stedelijke ontwikkeling Almelo;
   b. algemeen bestuurslid te worden van stichting Platform Stedelijke ontwikkeling Almelo.

Gedaan in de openbare vergadering van 26 september 2023,

de griffier, **de burgemeester,**

J.W. Scherpenzeel **A.J. Gerritsen**

Raadsvergadering: 26 september 2023
Registratienummer: R 2307714

Naam: N. van Houten
Datum: 20 juli 2023
Eenheid/Programma: Programma Stedelijke ontwikkeling

Voorstel aan de raad

Onderwerp	**Wensen en bedenkingen Platform Stedelijke ontwikkeling Almelo**
Portefeuillehouder	**A. Maathuis**

Samenvatting raadsvoorstel

De gemeente heeft naast een enorme woningopgave ook de wens om de ontwikkeling van de stad te versnellen. Een dergelijke opgave realiseren of versnellen kunnen we niet alleen. Hiervoor is samenwerking nodig met partners en marktpartijen. Om dit mogelijk te maken, heeft ons college het voornemen uitgesproken om te gaan deelnemen in het Platform Stedelijke ontwikkeling Almelo (PSA). Dit platform is de uitwerking van de beoogde samenwerking tussen verschillende netwerkpartners zoals de provincie, corporaties, makelaars en ontwikkelaars. Wij hebben daarbij het voornemen om algemeen bestuurslid worden van de stichting die wordt opgericht ten behoeve van het PSA. Voordat over deze voornemens definitief wordt besloten, wordt de gemeenteraad in de gelegenheid gesteld om eventuele wensen en bedenkingen kenbaar te maken.

Voorgesteld raadsbesluit

1. Geen wensen en/of bedenkingen kenbaar te maken inzake het voornemen, van het college, om te participeren in een stichting, genaamd Platform Stedelijke ontwikkeling Almelo, door:
    a. deelgever te worden van het Platform Stedelijke ontwikkeling Almelo;
    b. algemeen bestuurslid te worden van stichting Platform Stedelijke ontwikkeling Almelo.

Inleiding

Om de stedelijke ontwikkeling te versnellen en in te spelen op de enorme woningopgave, hebben initiatiefnemers (provincie, corporaties en enkele makelaars en ontwikkelaars) elkaar gevonden in een samenwerking. Ter concretisering van deze samenwerking door en voor de stad, is het initiatief ontstaan om het Platform Stedelijke ontwikkeling Almelo (hierna: PSA) op te richten. De oprichting van een platform zoals het PSA is al eerder benoemd als een belangrijke activiteit binnen het programma stedelijke ontwikkeling in de begroting 2023, de perspectiefnota en het programmaplan.

Het PSA is onder andere bedoeld om samenwerking, kennisdeling en innovatie te stimuleren. Deelnemers zullen enkele malen per jaar bij elkaar komen om een variatie aan onderwerpen te bespreken dan wel uit te werken.

In principe kan iedere partij die zich bezighoudt met stedelijke ontwikkeling zich aansluiten bij het PSA. Hierbij valt de denken aan makelaars, woningcorporaties, ontwikkelaars, bouwers, maar ook provincie en gemeente. Het platform zal vorm krijgen als een entiteit met rechtspersoonlijkheid, namelijk in een stichtingsvorm. De concept statuten ten behoeve van de stichting, zijn toegevoegd als bijlage 1.

Beoogd effect

Het tijdig betrekken van uw raad in lijn met de Gemeentewet en de gemeentelijke governance-richtlijnen.

Argumenten voor

1.1. Het PSA biedt kansen voor de toekomst van de stad

Er is samen met provincie, corporaties en enkele makelaars en ontwikkelaars een samenwerking in de vorm van het PSA verkend. Het initiatief wordt als zeer kansrijk aangemerkt. Iedere initiatiefnemer is enthousiast over de samenwerking, waarbij het belang van de stad voorgaat op ieders eigen belang. Men heeft focus op de stad en wil zich daarvoor inzetten, draagvlak voor het PSA is dan ook aanwezig. Participeren in het PSA is voor de gemeente ook een goede gelegenheid om onderdeel te zijn van een samenwerking waarbij de gezamenlijke kracht ten goede komt aan de stad. Het samenspel tussen gemeente, partners in de stad en marktpartijen, brengt het gesprek over de ontwikkeling van Almelo naar een ander niveau, met focus op kwaliteit voor de stad en het ontwikkelen van een gezamenlijke strategie over deelbelangen heen. Door deelgever te worden van het PSA, maken we het samen mogelijk om met elkaar actief deel uit te maken van dit samenspel en samen met partners in de stad invulling te geven aan ambities en de woningmarktopgaven.

1.2 Een dergelijk platform is in andere gemeenten succesvol gebleken

Zowel landelijk als in Overijssel zijn voorbeelden bekend waar een samenwerking met markt, corporaties en overheden vruchten heeft afgeworpen. Overijsselse voorbeelden zijn het Platform Wonen Deventer, het Platform Stedelijke Ontwikkeling Enschede en het Concilium Zwolle. In de verkenning voor het PSA is gekeken naar deze platforms en geconstateerd dat zij hun meerwaarde hebben laten zien. Er wordt effectiever samengewerkt, er worden visies opgeleverd ter beslechting van discussies of knelpunten en er wordt in gezamenlijkheid gestuurd op kwalitatieve gesprekken over de stad. Daarnaast is het bij het Rijk niet onopgemerkt gebleven dat het werken middels netwerksturing vruchten afwerpt. Na het sluiten van de woondeals heeft het Rijk het "Actieplan versnellen processen en procedures" opgesteld, waarmee wordt ingezet op netwerksturen. Het ministerie van BZK zet in op regionale versnellingstafels waarin marktpartijen, corporaties en overheden elkaar treffen om gezamenlijk te werken aan de stedelijke ontwikkelopgave. Het initiatief van het PSA sluit aan op de landelijke beweging en het is ook belangrijk voor Almelo om aan te sluiten.

1.3 Het PSA is vrijwillig, maar niet vrijblijvend

Het PSA staat in principe open voor iedere (markt)partij die opereert op het gebied van wonen en/of stedelijke ontwikkeling. Er moet echter wel bewaakt worden dat het PSA effectief blijft en iedere partij een actieve bijdrage levert. Daarom werkt het PSA met deelgeverschap: er wordt van iedereen verwacht dat men komt geven over de grenzen van de eigen belangen heen. Daarnaast wordt er een jaarlijkse contributie van € 450,- en een eenmalige entree fee van € 600,- gevraagd van waaruit het PSA eigen onderzoeken en activiteiten kan ontwikkelen. Deze aanpak biedt ook onze gemeente een voordeel. Enerzijds is geborgd dat de brede kennis en kunde waarover de gemeente beschikt effectief ingezet kan worden, anderzijds is van tevoren duidelijk dat het PSA zal gaan bestaan uit zeer betrokken partners, met waardevolle inbreng voor de stad.

1.4 Een stichting is een passende rechtsvorm en in lijn met de kadernota Governance

Om het PSA slagvaardig en effectief te maken is er gekozen voor een stichting, waarbij alle deelgevers hun inbreng kunnen leveren, zonder dat bijvoorbeeld uitgebreide stemrondes vertraging geven of besluitvorming bemoeilijken. Deze keuze is tevens gemaakt, zodat deelgeverschap van de provincie mogelijk is, wat bijvoorbeeld niet kan bij een vereniging. Het bestuur van de stichting zal worden gevormd uit vertegenwoordigers van alle bloedgroepen (corporaties, marktpartijen, gemeente en provincie). De rechtsvorm is vooral administratief en faciliterend van aard. De Kadernota Governance kent richtlijnen voor participatie in een privaatrechtelijke rechtsvorm; de keuze voor een stichting is te rechtvaardigen, alsmede de betrokkenheid van de gemeente. Er is sprake van een te dienen publiek belang, wat niet via een publiekrechtelijke samenwerkingsvorm te behalen is.

1.5 Gemeentelijke representatie in het stichtingsbestuur is gewenst
Bij de eerste verkenning is de wens uitgesproken om de verschillende bloedgroepen die deelgeven in de stichting, terug te laten komen in het bestuur van de op te richten stichting. Daarbij is ook de gemeente, naast de provincie, gevraagd om bestuurslid te worden. Dit belang wordt erkend, daar wij als gemeente een zeer brede verantwoordelijkheid hebben voor de woningbouwopgave en ontwikkeling van de stad. Daarnaast sluit dit aan op de landelijke beweging die het Rijk van gemeentelijke overheden vraagt. Er zal gekozen worden voor een functie als algemeen bestuurslid. Het voorzitterschap zal door een andere partij worden opgepakt, omdat de gemeente onderdeel van het netwerk wil zijn maar niet de trekker. Het PSA is immers niet van de gemeente of voor de gemeente, maar van en voor de stad.

1.6 Uw raad wordt om wensen en bedenkingen gevraagd
Op basis van artikel 160 lid 2 van de Gemeentewet dient uw raad om wensen en bedenkingen te worden gevraagd, voordat het college kan besluiten tot deelgeverschap en een bestuursfunctie in een stichting. Door middel van het voorgestelde besluit wordt dit proces gevolgd en wordt uw raad in positie gebracht. Na uw besluit kan er door het college definitief besloten worden.

Kanttekeningen
1.1 Er dient gewaarborgd te worden dat er geen projecten of posities worden aangeboden of verdeeld
Het PSA is uitdrukkelijk niet bedoeld om te spreken dan wel te onderhandelen over projecten of grondposities in Almelo. Deze voorwaarde is ook opgenomen in de statuten van de stichting (bijlage 1). Hiermee wordt zoveel als mogelijk (maar niet 100%) geborgd, dat bijvoorbeeld niet in strijd met het Didam-arrest wordt gehandeld. Vanuit ervaringen bij andere platformen blijken deelgevers zich hieraan te houden. Wanneer deelgevers verzuimen zich aan deze regels te houden kunnen deze middels de voorwaarden in de statuten worden geroyeerd.

1.2 Zitting nemen in het bestuur is wenselijk, maar niet in lijn met onze Kadernota Governance
In de Kadernota Governance is bepaald dat we als gemeente ons bij privaatrechtelijke organisaties zo weinig mogelijk met het directe bestuur mengen. We beperken ons dan tot het voorzien in de juiste randvoorwaarden, zodat de organisatie haar taken zelfstandig kan uitvoeren. Betrokkenheid van de gemeente bij het PSA betekent dan ook niet automatisch dat zitting in het stichtingsbestuur noodzakelijk is. Gelet op de context is dat bij het PSA echter wel gewenst. Er is gekozen voor de best passende vorm binnen de kadernota Governance, namelijk een algemene bestuursfunctie en niet een formele rol zoals voorzitter of secretaris. Van belang is voorts, dat het stichtingsbestuur een zeer minimale en vooral administratieve rol zal hebben in het PSA.

1.3 Bijzondere aandacht voor bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de gemeente en de portefeuillehouder is noodzakelijk
Adviezen of uitwerkingen vanuit het PSA, zullen soms aan de gemeente aangeboden worden ten behoeve van bijvoorbeeld besluitvorming of verdere uitwerking. De situatie kan dan ontstaan, dat de gemeente het advies of de uitwerking naast zich neerlegt. Er zal ruimte moeten blijven bestaan om eigen keuzes te maken, ook al is de gemeente deelgever en bestuurslid. Belangrijk om te beseffen is, dat adviezen of documenten vanuit het PSA niet per definitie zaken zijn waaraan de gemeente is gecommitteerd. Het is van belang om hier scherp op te zijn.

Kosten, opbrengsten en dekking
Aan dit besluit zijn nog niet direct kosten of opbrengsten verbonden. Als definitief wordt besloten tot deelgeverschap en een bestuursfunctie in het PSA, bestaan de bijkomende kosten uit (een gedeelte van de) oprichtingskosten, een eenmalige entree fee en jaarlijkse contributie. Dekking is tot 2026 voorzien in het Programma Stedelijke ontwikkeling.

Vervolg
Na het nemen van onderhavig besluit worden de volgende uitvoeringsstappen gezet:
- Er wordt verder gewerkt aan de voorbereiding en vormgeving van het PSA en het definitief maken van de statuten.
- Het college besluit, na gereedkoming van de voorbereiding, definitief tot deelgeverschap en zitting te nemen in het bestuur, met inachtneming van uw besluit.

Zodra het PSA is opgericht, kunnen allerlei partijen die zich bezighouden met stedelijke ontwikkeling zich aansluiten bij het PSA. De grootte en exacte samenstelling van het PSA is dan ook dynamisch.

Bijlagen

Bijlage 1 – Concept statuten (INT-2388187)

Burgemeester en Wethouders van Almelo, _____

de secretaris,
F.W. van Ardenne

de burgemeester,
A.J. Gerritsen
